రవాణా

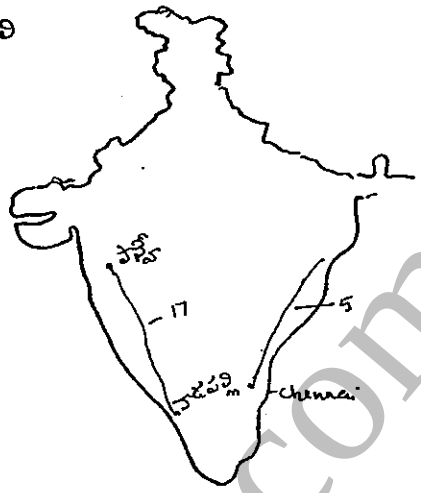
1. భారతదేశంలో రవాణాను క్రింది విధంగా విభజించారు

   ① రోడ్డురవాణా

   ② రైల్వే రవాణా

   ③ జల రవాణా

   ④ వాయు రవాణా

2- భారతదేశంలో ఎక్కువమంది ఉపయోగించేది - రోడ్డురవాణా

3. అధిక ఆదాయం వచ్చే రవాణా - రైల్వే రవాణా

4. అతి తక్కువ ఖర్చుతో కూడిన రవాణా - జల రవాణా

5. అతి ఎక్కువ - వాయురవాణా

6. అత్యంత నెమ్మదైన రవాణా - జలరవాణా

7. అత్యంత వేగమైన - వాయురవాణా

① రోడ్డురవాణా:

1. ప్రపంచంలో మొదట్లో పరంగా భారతీయ రహదారులు మొదటిస్థానంలో ఉన్నాయి

2- భారతదేశంలో మొట్టమొదటి రహదారిని అశోకుడు నిర్మించగా తర్వాతకాలంలో వాటిని షేర్షా అభివృద్ధి చేశాడు

3. 16 వ శతాబ్దంలో షేర్షా పెషావర్ నుండి ఢిల్లీమీదుగా కోల్‌కతా వరకు ఒక రహదారి నిర్మించాడు. దీన్ని G.T. Road అంటారు.

4. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత ఈ మార్గం అమృత్‌సర్ నుండి కోల్‌కతా వరకు విస్తరించబడింది.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

5. ప్రస్తుతం ఈ మార్గాన్ని 'షేర్ షా సూరి మార్గ్' అంటారు.

6. 1943 లో నాగ్‌పూర్ ప్లాన్ ప్రకారం భారత్‌లోని రహదారులను కింది విధంగా వర్గీకరించారు.

① జాతీయ రహదారులు

② రాష్ట్ర

③ జిల్లా రహదారులు

④ గ్రామ రహదారులు

① జాతీయ రహదారులు:

1. భారత్‌లో వీటి శాతం – 2%. కాని Traffic శాతం – 40%

2. భారత ప్రభుత్వము రోడ్ల అభివృద్ధికోసం కింది సంస్థలు ఏర్పాటుచేసింది.

① CPWD – Central Public Works Department

② NHAI – National High Way Authority of India

3. భారత్‌లోని మొత్తం NH లసంఖ్య – 223

ముఖ్యమైన జాతీయ రహదారులు

NH-1 – Delhi to Amritsar – 456 km.
(Delhi, Haryana, Punjab గుండా పోతుంది)

NH-2 – Delhi to Kolkata – 1490 km.
(Delhi, UP, Bihar, Jarkhand, WB)

NH-3 – Agra to Mumbai – 1161 km.
(UP, MP, Maharashtra)

NH-4 – Thane to Chennai – 1235 km.
(MH, KTK, TN)

NH-5 – Chennai to విశాఖపట్నం – 1533 km.
(TN, AP, Orissa)

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

- NH-6 - Baharagiza to Dhule - 1645 km.
  (Orissa, MH, Chattisgarh)

NH-7 - Varanasi to Kanyakumari - 2369 km.
(UP, MP, MH, AP, KTK, TN)

NH-8 - Delhi to Mumbai - 1428 km.
(Delhi, Rajasthan, Gujarat, MH)

NH-9 - Pune to Vijayawada - 791 km.
(MH, KTK, AP)

NH-10 - Delhi to ఫజిల్కా - 403 km.
(Delhi, Haryana, Punjab)

1. తూర్పుతీరంలో వెళ్ళే ప్రధాన రహదారి - NH-5

2. పశ్చిమ తీరంలో వెళ్ళే ప్రధాన రహదారి - NH-17 (1269 km)
వాడపల్లి (కేరళ) నుండి పన్వేల్ (మహారాష్ట్ర)

3. ఇండియా పాకిస్థాన్ సరిహద్దుల్లో వెళ్ళే NH - NH-15
(PJ) ఫుథాన్‌కోట్ to శ్రీగంగానగర్ (RJ)

ఇతర ముఖ్య రహదారులు

1. రహదారులన్నింటిలో పొడవైనది - NH-7
   అన్నింటి - NH-1C (JK - 8 km)
   (పోమెత్ → కార్గిల్)
2. భారతదేశంలో తొలి రహదారి - NH-1
3. భారతదేశంలో చివరి - NH-223 (ఉత్తర అండమాన్ - పోర్ట్‌బ్లెయిర్)
   వీన్ని అండమాన్ ట్రంక్ రోడ్ అంటారు.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

రహదారులు కలిసే ప్రాంతాలు

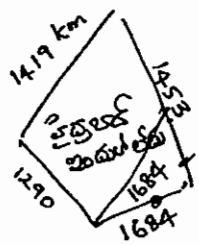
1. NH 6 & NH-7 – నాగ్‌పూర్
2. 5 6 – బళ్ళారి
3. 7 9 – హైదరాబాద్
4. 7 4 – బెంగుళూరు
5. 3 6 – ధూలే

6. NH-6 భారత్‌ను ఉత్తర దక్షిణాలుగా విభజిస్తుంది.
7. NH-7 " తూర్పు పడమరలుగా విభజిస్తుంది.

NHAI– National Highway Authority of India

1. 1998 లో NHAI రోడ్ల అభివృద్ధికై ఏర్పడింది. ఇది NHDP అనే పథకం ప్రారంభించింది. (N.H. Development Programme)
2. ఇది ఇప్పటివరకు 7 దశలను పూర్తిచేసింది.

① NHDP -Phase-1 – దీనిలో భాగంగా స్వర్ణచతుర్భుజి పథకాన్ని ప్రారంభించారు. ఈ పథకంలోకి ముఖ్యోద్దేశ్యము భారత్‌లోని 4 ప్రధాన నగరాలను కలపడం. దీని మొత్తం పొడవు - 5846 km.

బెంగుళూరు ఈ పథకంలో భాగంగా ఉంది.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

Phase-II

1. ఈ దశలో కారిడార్ నిర్మాణం ప్రతిపాదించారు

(i) North - South Corridor:- ఇది శ్రీనగర్ నుండి కన్యాకుమారి లేదా ఓఖా వరకు దీని మొత్తం పొడవు 4000 km.

(ii) East West Corridor:- ఇది సిలచార్ నుండి పోర్‌బందర్ వరకు అస్సాంలోని సిల్చార్‌ను కలుపుతుంది. మొత్తం పొడవు 3300 km.

2. ప్రస్తుతం NHDP V దశను ప్రారంభించింది. ఈ దశలో భాగంగా Ring Roads, Flyovers, Bi Pass ల నిర్మాణం జరుగుతుంది.

BRO - Boarder Road Organisation

1. దీన్ని 1960, May లో ప్రారంభించారు.
2. ప్రారంభంలో ఈ సంస్థ 2 ప్రాజెక్టులు ప్రారంభించింది.
   (i) టస్కర్ (తూర్పున) } J & K
   (ii) బియాకాన్ (పశ్చిమాన) }
3. ప్రస్తుతం టస్కర్ పేరును 'వర్తక్' గా మార్చారు
4. ఈ సంస్థ నిర్మించిన ముఖ్యమైన రోడ్ - మనాలి నుండి లేహ్ (Leh) వరకు ఉంది. ఇది భారతదేశంలోనే అత్యంత ఎత్తైన రోడ్డు మార్గం.

SNH - Super National Highways

1. ఇటీవల భారత ప్రభుత్వం క్రింది వాటిని SNH లుగా ప్రకటించింది.
   (i) NH-5
   (ii) NH-17
   (iii) NH-15
   (iv) సర్వ చతుర్భుజి
   (v) East West Corridor
   (vi) North South Corridor
   (vii) ముంబై నుండి పూణే వరకు

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

→ ఇది భారతలోనే అత్యంత ఎత్తైన ప్రాంతం ఉన్న SNH (ముండి-బాలాచా)

రాష్ట్ర రహదారులు

1. భారత్‌లో ఇవి 5.46% ఉన్నాయి. ఎక్కువగా మహారాష్ట్రలో ఉన్నాయి.

జిల్లా రహదారులు

① ఇవి భారత్‌లో 31.74% ఆక్రమిస్తున్నాయి. ఇవి ఎక్కువగా MH లో ఉన్నాయి

గ్రామీణ రహదారులు

1. ఇవి దేశంలో 40% ఆక్రమిస్తున్నాయి. ఎక్కువగా UP లో ఉన్నాయి.
2. ఇతివల వీటి అభివృద్ధికోసం భారతప్రభుత్వం చేపట్టిన పథకం - భారత్ నిర్మాణ్
3. 2000 ల 100% కేంద్రనిధులతో ప్రారంభించిన పథకం - ప్రధానమంత్రి గ్రామ్ సడక్ యోజన.
4.
5. రోడ్ల పొడవులో ఎక్కువగా ఉన్న రాష్ట్రం గోవా తక్కువగా ఉన్నరాష్ట్రం - J & K.

ఆటోమొబైల్ పరిశ్రమ

1. భారత్‌లో తొలి ఆటోమొబైల్ పరిశ్రమను 1928లో (name) Motors India, ముంబయి పరిసరప్రాంతాలలో స్థాపించింది
2. ప్రస్తుతం క్రింతికంపెనీలు ఆటోమొబైల్ మార్కెట్లో అధిక అమ్మకాలు కల్గియున్నాయి
   - ① TATA Motors — ఇది అన్నిరకాల వాహనాల ఉత్పత్తి చేస్తుంది
   - ② Ashok Leyland — పెద్దపెద్ద ట్రక్కుల నిర్మాణం చేపడుతుంది
   - ③ Maruti Udyog Ltd. — Passenger cars ల ఉత్పత్తికి ప్రసిద్ధి.
   - ④ Mashindra & Mahindra — ట్రాక్టర్ల తయారీకి ప్రసిద్ధి

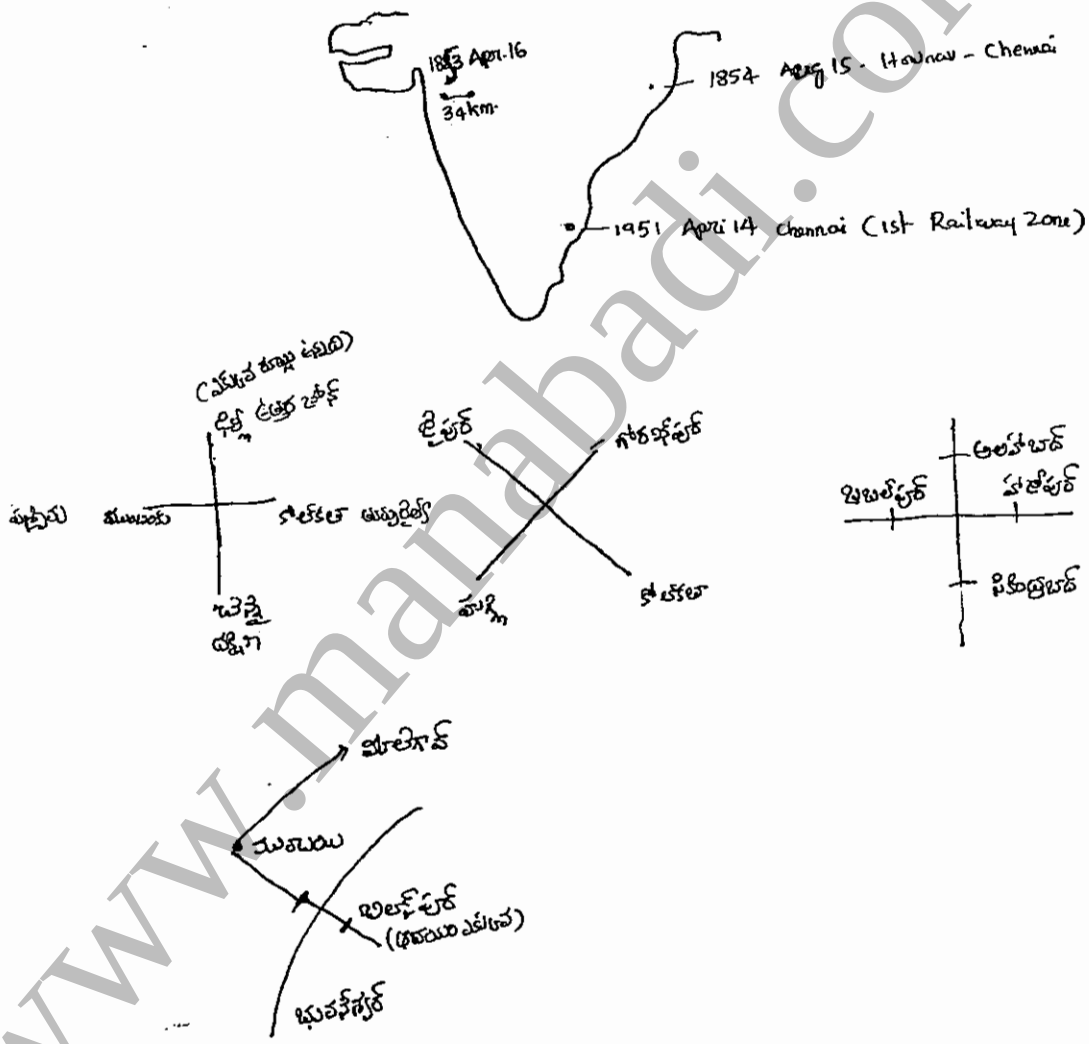
   ☞ సైనిక అవసరాలకు సంబంధించిన వాహనాలను కూడా తయారుచేస్తుంది.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

5. Two wheeler Market లో చైనా తర్వాత ప్రపంచంలో మనదేశం 2వ స్థానంలో ఉంది.

రైల్వే రవాణా:

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

1. భారత్‌లో రైల్వే లైన్లు, క్రింది విధంగా వర్గీకరించారు.

① బ్రాడ్ గేజ్ – 1.67 మీ

② మీటర్ గేజ్ – 1 మీ

③ నారో గేజ్ – 0.76 మీ.

④ సూపర్ నారో గేజ్ / లైట్ గేజ్ / ఎక్స్‌గేజ్ – 0.61 మీ.

2.

స్వాతంత్ర్యానికిపూర్వం

1. భారత్‌లో తొలి రైల్వే లైను 1853 April 16 న ముంబయి నుండి థానే (34 km) వరకు నిర్మించారు.

2. ఇది భారత్‌లోను మరియు ఎషియా తీరంలోను తొలి రైల్వే లైను.

3. తూర్పుతీరంలో 1854 Aug. 15 న వేర్ నుండి హుగ్లీ వరకు (37 km) రైల్వే లైను నిర్మించారు.

4. 1905 లో రైల్వే బోర్డు ఏర్పడింది.

స్వాతంత్ర్యం తర్వాత

1. 1951 April 14 న చెన్నైలో తొలి రైల్వే మండలం (దక్షిణమండలం) ఏర్పాటు చేసారు.

రైల్వేమండలం		కేంద్రం
① ఉత్తర రైల్వే	–	ఢిల్లీ
② దక్షిణ రైల్వే	–	చెన్నై
③ తూర్పు రైల్వే	–	కోల్‌కతా
④ పశ్చిమ రైల్వే	–	ముంబయి (చర్చ్‌గేట్)
⑤ ఉత్తరమధ్య	–	అలహాబాద్
⑥ దక్షిణమధ్య	–	సికింద్రాబాద్
⑦ తూర్పుమధ్య	–	హాజిపూర్ (బీహార్)
⑧ పశ్చిమ మధ్య	–	జబల్‌పూర్

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

⑨ వాయువ్య రైల్వే – జైపూర్

⑩ ఆగ్నేయ రైల్వే – కోల్‌కతా

⑪ నైరుతి రైల్వే – హుబ్లి

⑫ ఈశాన్య రైల్వే – గోరఖ్‌పూర్

⑬ మధ్య రైల్వే – ముంబయి (CST)

⑭ ఈశాన్య సరిహద్దు రైల్వే – మాలిగావ్ (అస్సాం)

⑮ ఆగ్నేయమధ్య రైల్వే – బిలాస్‌పూర్

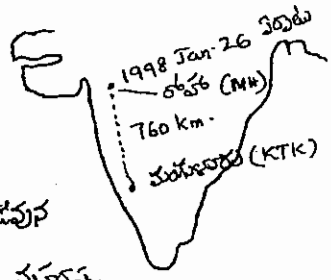
⑯ East Coast రైల్వే – భువనేశ్వర్

1. పై రైల్వే మండలాలలో ఎక్కువ పొడవైన మండలం – ఉత్తర మండలం, ఢిల్లీ

2. ఎక్కువ డివిజన్లు వచ్చే మండలం – ఆగ్నేయమధ్య రైల్వే,
   2వస్థానం – ఉత్తర మండలం.

Konkan Railway Project

1. దీన్ని 1998 Jan 26 న
   నాలుగు రాష్ట్రాలు కలిసి ప్రారంభించాయి.
   అవి కేరళ, కర్ణాటక,
   మహారాష్ట్ర, గోవా

2. ఈ రైలుమార్గము 760 km. పొడవున
   కర్ణాటకలోని మంగళూరు నుండి మహారాష్ట్ర
   లోని 'రోహా' వరకు ఉన్నది.

3. కాని ఈ మార్గం కేరళలో లేదు.

4. ఈ మార్గంలో అత్యంత పొడవైన సొరంగమార్గం మహారాష్ట్రలోని రత్నగిరి
   జిల్లాలో 'కర్బుడే' వద్ద ఉంది.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

4. దీని పొడవు — 6.5 km.

5. దీని ప్రధానకార్యాలయం – ఢిల్లీ ముంబాయిలో ఉంది.

6. ఈ ప్రాజెక్టులో కేంద్ర ప్రభుత్వ వాటా – 49%

7. భారత్‌లో రైలు మార్గాలు ఎక్కువగా ఉన్నరాష్ట్రం – UP

8. లేని రాష్ట్రాలు – సిక్కిం, మేఘాలయ

ముఖ్యాంశాలు

1. భారత్‌లో ఎక్కువదూరం ప్రయాణించే రైలు – హిమసాగర్ ఎక్స్‌ప్రెస్.
జమ్మూతావి నుండి కన్యాకుమారి. (దీని మార్గం: జమ్మూతావి ఎక్స్‌ప్రెస్)

2. ఇప్పటికీ పనిచేస్తున్న పురాతన రైలు – ఫెయిరీక్వీన్

3. భారత్‌లో అత్యంత వేగంగా ప్రయాణించే రైలు – గేతాబ్ది ఎక్స్‌ప్రెస్ (150 kmph)
– ఢిల్లీ – భోపాల్

4. 1925లో బాంబాయి నుండి కుర్లా వరకు రైలుమార్గం విద్యుదీకరించబడింది
కెని. తొ విద్యుత్ రైలును కళ్యాణ్ నుండి పూనే వరకు నడిపారు.

5. దీన్ని ఇప్పుడు డక్కన్ క్వీన్ అంటున్నారు.

6. భారతదేశంలో తొలి మెట్రో రైల్వేను 1984 అక్టోబర్ 24 వతేదీన
కోలకతాలో ప్రారంభించారు.

7. భారత్‌లో అత్యంత పొడవైన రైల్వే ప్లాట్ ఫాం – ఖరగ్‌పూర్ (WB)

రైల్వే మిశ్రమాలు

1. భారతలో రైలుపెట్టెల కర్మాగారం – పెరుంబదూర్ (TN)

2. డీజిల్ ఇంజన్‌ల కర్మాగారం – వారణాసి (UP)

3. విద్యుత్ మరి రైళ్ళు విడిభాగాలు, డీజిల్ ఇంజన్ల విడిభాగాలు – పాటియాలా (PNB)

4. రైల్వే చక్రాల తయారీ – కర్ణాటకలోని యలహంక

5. భారతదేశం మొత్తంమీద రైల్వే మార్గాన్ని ఎక్కువగా తయారు చేసింది – W.B.

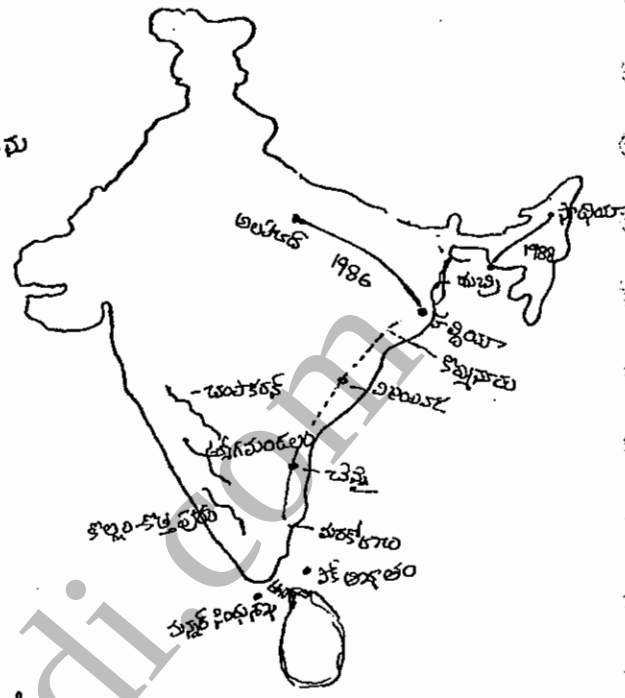
www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

జలరవాణా

1. కేంద్రీయ జల పరిశోధన సంస్థను UP లోని Noida వద్ద 1986 లో స్థాపించారు.

2. భారత్‌లోని జలమార్గాలను 2 రకాలుగా విభజిస్తారు.
   - ① అంతర్వేయి జలమార్గాలు
   - ② సముద్రమార్గాలు

అంతర్వేయి జలమార్గాలు

1. భారత్‌లో అంతర్వేయి జలరవాణాకు అనుకూలమైన మార్గం పొడవు - 14,500 km.
2. కేంద్రం 3 జాతీయ జలరహదారులను ప్రకటించింది. అవి

① NW-1

- ① ప్రకటించిన సం॥ 1986 oct. 27
- ② ఈ మార్గం పొడవు - 1620 km.
- ③ ఈ జలరహదారి అలహాబాద్‌నుండి హల్దియా వరకు UP, బీహార్, WB రాష్ట్రాలలో గంగానదిపై ప్రకటించబడింది.
- ④ ఈ మార్గం ఎక్కువ దూరం అలహాబాద్ నుండి పాట్నా (UP) వరకు ఉంది.

② N.W-2

- ① ప్రకటించిన సం॥ - 1988 oct, 26
- ② మొత్తం పొడవు - 897 km.
- ③ ఈ మార్గం మొత్తం పొడవు 1384 km. ఇది సాథియానుండి దిబ్రూగర్ వరకు ఉంది. కాని భారత్‌లో సాథియానుండి - దుబ్రి వరకు మాత్రమే ఉంది

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

NW-3

① కేరళలోని 3 కాలువలను కలిపి NW-3 గా ప్రకటించారు.

② ① చంపాకరన్ కాలువ – 14 km.
② ఉద్యోగమండలం కాలువ – 23 km.
③ కొల్లం – కొత్తపురం కాలువ – 168 km.
205 km.

③ ప్రకటించిన సం॥ – 1993 Feb. 1

④ బకింగ్‌హామ్ కాలువను ఉత్తరాన కొమ్మనూరు వరకూ దక్షిణాన మరక్కానం వరకూ పొడిగించి NW-4 గా ప్రకటించాలని ప్రతిపాదన ఉన్నది.

Note: బకింగ్‌హామ్ కెనాల్ ప్రస్తుతం – Vijayawada నుండి Chennai వరకు ఉంది.

4. ఇటీవల పార్లమెంట్‌లో ~~[illegible]~~ 'బరక్' నది ను జాతీయ జలరవాణాగా ప్రకటించాలని బిల్లు ప్రవేశ పెట్టినారు.

5. నదుల ద్వారాగా అంతర్జలమీయ జలరవాణాకు అత్యుత్తమ అనుకూలంగా ఉన్న రాష్ట్రం – అస్సాం.

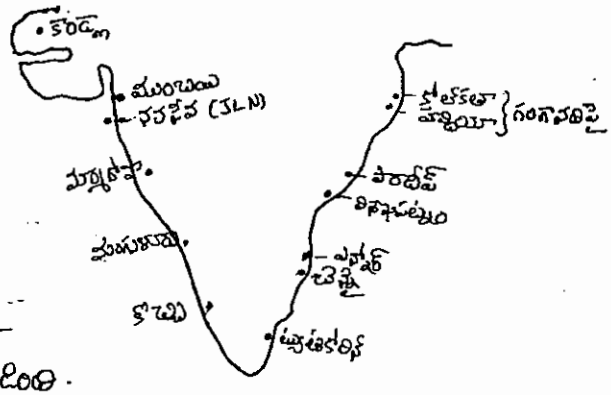
సముద్ర మార్గాలు

1. సముద్ర మార్గాల ద్వారా జలరవాణా ఓడరేవుల ద్వారా జరుగుతుంది.

ఓడరేవులు

1. భారత్‌లో 1919 లో సింధియా స్టీమ్ నావిగేషన్ కం, ఏర్పాటు చేయబడింది.

2. 1961 Oct. 2 వ తేదీన Shipping Corporation of India ఏర్పాటు చేయబడింది.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

3. ప్రస్తుతం భారత్‌లో 12 భారీ ఓడరేవులు, 185 చిన్న, మధ్యతరహా ఓడరేవులున్నాయి.

4. భారత్‌లో ఓడరేవులను తీరాలపరంగా విభజించవచ్చు.

5. పశ్చిమతీరంలోని ఓడరేవులన్నీ సహజమైనవి.

6. ముంబయి ఓడరేవు మాత్రం కృత్రిమమైనది.

పశ్చిమ తీర ఓడరేవులు

① కాండ్లా – ఇది భారత్‌లో తొలి స్వేచ్ఛావాణిజ్య మండలంగా ఏర్పాటుచేయబడిన ఓడరేవు. స్వాతంత్ర్యానంతరం ఏర్పాటు చేయబడిన తొలి ఓడరేవు. భారత్‌లోనున్న ఏకైక ఆరంగ అభ్యంతర ఓడరేవు.

② ముంబయి – ఇది భారత్‌లో అతిపెద్ద ఓడరేవు. దేశంలోని 20% వాణిజ్యం ఈ ఓడరేవు ద్వారా జరుగుతుంది. 1869లో సూయిజ్ కాలువ తెరిచిన తర్వాత ఈ ఓడరేవు ప్రాముఖ్యత పెరిగింది. సూయిజ్ కాలువ తెరిచిన తర్వాత పశ్చిమ, తూర్పు దేశాలమధ్య తగ్గిన దూరం – 7000 km.

③ JNL-Nhava – దీన్ని నవసేవ అనే దీవుల వద్ద ఏర్పాటుచేశారు. అందువల్ల దీన్ని నవసేవ ఓడరేవు అని కూడా అంటారు. ముంబై ఓడరేవుపై పడ్తోడి తగ్గించడానికి ఈ ఓడరేవును నిర్మించారు. భారత్‌లో మెకనైజ్డ్ కంటైనర్లు కల్గిన ఏకైక ఓడరేవు.

④ మర్మగోవా – పశ్చిమాసియా దేశాలకు ఇనుపను ఎగుమతిచేయడానికి ఈ ఓడరేవును నిర్మించారు.

⑤ మంగళూరు – దీన్నికూడా పశ్చిమాసియాదేశాలకు 'కుద్రేముఖ్' గనులనుండి ఇనుపఖనిజాన్ని ఎగుమతి చేయడం కోసం నిర్మించారు. ఇటీవల ఈ ఓడరేవు వద్ద రూ.1 లోనే అతిపెద్ద నౌకాస్థావరం అయిన 'Sea Bird' కార్వార్ అనే ప్రాంతంలో స్థాపించబడింది దీని దగ్గరగా వెళ్ళే NH – 17.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

⑥ కొచ్చి – దీన్ని అరేబియా సముద్రపు రాణి అని పిలుస్తారు. సూయిజ్-కొలంబో మార్గం మధ్యలో ఉంది. దీన్ని ప్రాక్ పశ్చిమ జలరవాణాలో అత్యంత ముఖ్యమైన ఓడరేవుగా వర్ణిస్తారు.

తూర్పుతీరం

① కోల్‌కతా – ఇది హుగ్లీ నదికి ఎడమ ఒడ్డున ఉన్నది. ఇది నదీ తీర ఓడరేవు. దీన్ని Gateway of East India అంటారు. (Gateway of India ఉన్నది West India, Mumbai). ఇది తూర్పుతీరంలో అతిపెద్ద ఓడరేవు.

② హల్దియా – దీన్ని ప్రాచీనకాలంలో అభివృద్ధి పరిచారు. ఇది హుగ్లీ నది కుడిఒడ్డున ఉంది. కోల్‌కతా ఓడరేవుపై భారాన్ని తగ్గించడం కోసం దీన్ని నిర్మించారు. ఇదికూడా నదీ తీర ఓడరేవు. పైరెండు ఓడరేవులూ పూడిక సమస్యను ఎదుర్కొంటున్నాయి.

③ పారాదీప్ – తూర్పు ఆసియా దేశాలకు ముఖ్యంగా జపాన్‌కు ఇనుము ఎగుమతి చేయడం కోసం దీన్ని నిర్మించారు.

④ విశాఖపట్నం – ఇది భారతదేశంలో ఉన్న ప్రముఖ సహజ ఓడరేవు. ఇది తూర్పుతీరంలోనే కాక దేశంలోనే రెండవ అతిలోతైన ఓడరేవు. ఇది భారత్‌లోనే అత్యంత సురక్షితమైన ఓడరేవు.
(భారత్‌లోనే లోతైన ఓడరేవు – గంగవరం పోర్ట్ (21 meters))

⑤ చెన్నై – ఇది భారత్‌లో కృత్రిమమైన మరియు పురాతనమైన ఓడరేవు. విదేశాలతో వాణిజ్యపరంగా ఇది పెద్ద ఓడరేవు. ఇది తూర్పు తీరంలోనే వాణిజ్యపరంగా అతిపెద్ద ఓడరేవు.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

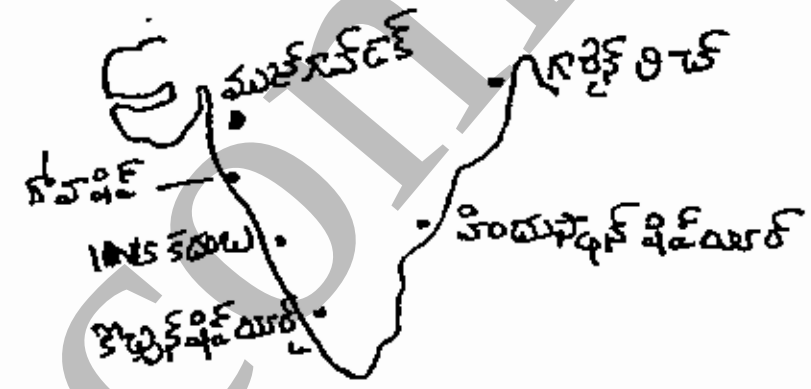
③ ఎన్నోర్ - దీన్ని చెన్నైకు ఉత్తరాన ఏర్పాటు చేశారు, భారత్‌లోనే మొట్టమొదటి కార్పొరేట్ ఓడరేవు

④ ట్యూటికోరిన్ - దీన్ని చెన్నైకు దక్షిణాన నిర్మించారు. ముత్యాల పరిశ్రమకు ప్రసిద్ధి

నౌకా నిర్మాణ పరిశ్రమలు

భారత్‌లో తయారైన తొలి - జలఉష
1948 May 14 - USP

1. భారత్‌లో క్రింది ప్రాంతాలలో నౌకా నిర్మాణ పరిశ్రమ కేంద్రీకృతం అయింది

① మజగావ్ డాక్ షిప్‌యార్డ్ లిమిటెడ్, ముంబై

1. ఈ కేంద్రం Indian Navy కి సంబంధించిన యుద్ధనౌకలు తయారు చేస్తుంది.

2. ② Goa shipyard Ltd., Vascodagama

ఇక్కడ టూరిజం కు సంబంధించిన ఫైబర్ గ్లాస్ బోట్లు, ట్రాలర్స్ తయారు చేస్తారు

③ INS Kadamba, Karwar

ఇక్కడ ఇటీవల రక్షణ సంబంధమైన నౌకల తయారీ యూనిట్‌ను ప్రారంభించారు

④ కొచ్చిన్ షిప్‌యార్డ్ లిమిటెడ్

ఇది భారత్‌లోనే అతిపెద్ద నౌకా నిర్మాణ కేంద్రం. ఇక్కడ ప్రయాణికుల నౌకలు తయారు, మరమ్మతులు చేస్తారు.

⑤ Hindusthan Shipyard Ltd., విశాఖపట్నం

① దీని ప్రాచీన నామం Sindhiya Steam and Navigation Company.

② 1948 March 14 వ తేదీన భారతదేశ మొదటి నౌక అయిన 'జలఉష'ను ఇక్కడ సముద్ర జలాలలోకి ప్రవేశపెట్టారు. దీన్ని జాతికి అంకితం చేసిన వ్యక్తి J L Nehru.

③ ఇక్కడ యుద్ధ నౌకలతో పాటు, జలాంతర్గాములు కూడా తయారు చేస్తారు. ఇటీవల తయారు చేసిన Sub Marine - INS Arihanth

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

⑥ Garden Reach Ship Builders Ltd., Kolkata

ఇక్కడ ప్రయాణికుల నౌకల తయారీ, మరమ్మతులు చేస్తారు.

Sethu Samudram Shipping Canal Project

1. ఈ Project ను బ్రిటిష్ ప్రారంభించిన మొట్ట భారత Navy Commander అయిన A.D. Taylor.
2. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత 1999 లో ఒకసారి, ఇటీవల UPA Govt., పలనలో ఈ Project పునఃప్రారంభించారు.
3. ఈ Project ద్వారం నౌకామార్గాన్ని Gulf of Mannar నుండి రామేశ్వరం దీవి మీదుగా Adam's Bridge ను తొలుచుకుంటూ పాక్ అఖాతమును కలపాలని నిర్ణయించారు.
4. ఈ Project పూర్తి అయితే 'కేప్ కామెరిన్ / కన్యాకుమారి అగ్రం' నుండి పాక్ అఖాతం చేరుకోవడాన్ని 24 నుండి 36 గంటల సమయంతగ్గి అవుతుంది.
5. దూరం 785 N.M. నుండి 402 N.M. కు తగ్గిపోతుంది.

వాయుమార్గాలు

1. ప్రస్తుతం భారత్ లో 449 విమానాశ్రయాలున్నాయి.
2. స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం 1911 లో ఉత్తరప్రదేశ్ లోని అలహాబాద్ నుండి నైనీ వరకు 10 km. దూరం విమాన సర్వీసు నడపబడింది. ఇది ఒక Air Mail service. దీన్ని నడిపిన మొట్ట ఫ్రెంచ్ పౌరుడైన 'పికెట్'.
3. 1927 లో (CAD) దేశపు Aviation Department ఏర్పడింది.
4. 1933 లో అధికారికంగా మొదటి విమాన సర్వీస్ కరాచీ నుండి – లాహోర్ వరకు నడిపబడింది.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

స్వాతంత్ర్యం తర్వాత

1. భారత ప్రభుత్వం 1950 లో విమానసర్వీసుల ఏర్పాటుకై ఒక కమిటీ ఏర్పాటుచేసింది దీని అధ్యక్షుడు - రాజ్ అధ్యక్ష

2. ఇతని సూచనల మేరకు 1953 లో క్రింది విమాన సర్వీసులు ఏర్పాటుచేయబడ్డాయి

① Indian Airlines - ప్రారంభంలో ఇది భారతదేశంలోని వివిధ ప్రాంతాలను కలపడం కోసం ఏర్పాటు చేయబడింది. ప్రస్తుతం 16 విదేశీ దేశాలతో సంబంధాలను కల్గియున్నది.

2005, Dec. 8 వ తేదీన Indian Airlines పేరును 'Indian' గా మార్చారు. దీని లోగో అయిన 'IA' స్థానంలో కోణార్క్ సూర్యదేవాలయం లోని రథచక్రం (⊛) 'Indian' లోగో గా ప్రకటించినారు.

② Air India i) ఇది అంతర్జాతీయ విమాన సర్వీసులు నడుపుతుంది.

ii) ప్రస్తుతం ఉన్న విమానాల సంఖ్య - 35

~~iii) 1948 లో~~

3. 1981 లో సరకుల రవాణాకై 'వాయుదూత్' అనే విమాన సర్వీసును ఏర్పాటు చేశారు.

4. ప్రస్తుతం ఇది 'Indian' కవర్ చేయని ప్రాంతాలకు ప్రయాణికుల విమానాలు కూడా నడుపుతుంది.

③ పవన్ హాన్స్ లిమిటెడ్

1. 1985 లో భారతదేశం లోని చిన్న ప్రాంతాల్లోని, ముఖ్యంగా పెట్రోలియం స్థావరాలకు సహాయం చేయడం కోసం ఈ సంస్థను ఏర్పాటు చేశారు.

2. ఇది హెలికాప్టర్ సర్వీసుల నడుపుతుంది.

3. ప్రస్తుతం మారుమూల ప్రాంతాలకు NTPC కేంద్రాలకు GAIL కేంద్రాలకు BSF స్థావరాలకు తన సహాయాన్ని అందిస్తూ ఉంది.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

4. ప్రస్తుతం ఉన్న హెలికాప్టర్ల సంఖ్య - 31

ప్రైవేటీకరణ

1. 1994 March 1 నుండి ప్రైవేటు సంస్థలకుకూడా విమానయాన రంగంలోనికి ప్రవేశించాయి.

2. ప్రస్తుతం క్రింది సంస్థలు సర్వీసులు నడుపుతున్నాయి.

① Air Deccan
② Kingfisher
③ Jet Airways
④ Air Sahara
⑤ Spice Jet
⑥ Paramount
⑦ Ind-Go
⑧ Go Air

☞ ఇటీవల Air Deccanను Kingfisher కొనుగోలు చేసింది.

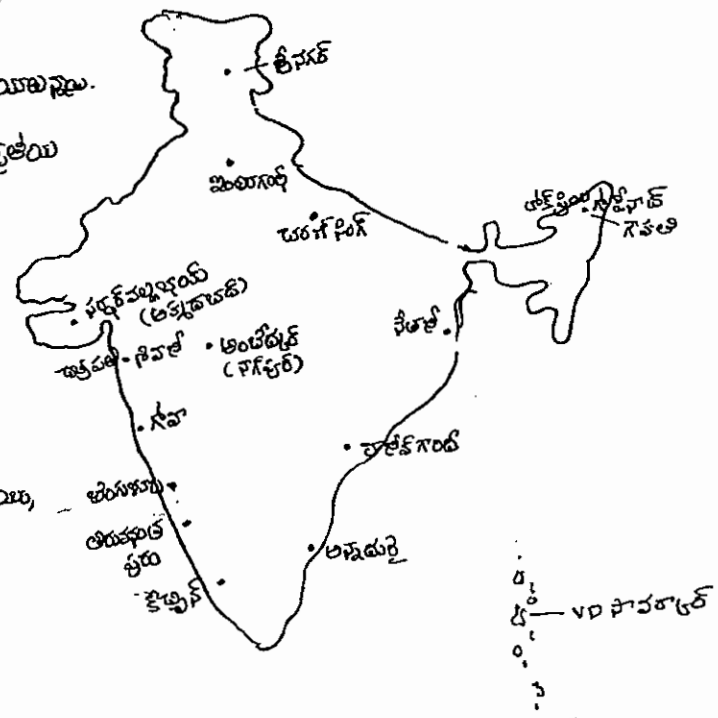
అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయాలు

1. ప్రస్తుతం భారతదేశంలో 12 అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయాలున్నాయి.

① ఇందిరాగాంధీ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం, ఢిల్లీ

② అన్నాదురై అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం, చెన్నై

③ చత్రపతి శివాజీ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం, ముంబై

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

⑤ నేతాజీ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం, కోలకత

⑥ రాజీవ్ గాంధీ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం, హైదరాబాద్

⑦ రాజా సాన్సీ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం - అమృతసర్

⑧ సర్దార్ వల్లభాయ్ పటేల్ అంత , అహ్మదాబాద్

⑨ లోక్‌ప్రియ గోపీనాథ్ బార్డోలై అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం, గౌహతి

⑩ గోవా అంతర్జాతీయ , గోవా

⑪ దేవనహళ్ళి , బెంగళూరు

⑫ తిరువనంతపురం అంతర్జాతీయ , తిరువనంతపురం

⑬ కొచ్చి , కొచ్చి

ప్రతిపాదనలో ఉన్నవి

① అంబేద్కర్ అంతర్జాతీయ , నాగ్‌పూర్ (MH)

② చరణ్‌సింగ్ అంతర్జాతీయ , లక్నో (UP)

③ VD సావర్కర్ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం , అండమాన్ నికోబార్ దీవులు

④ కేసర్ అంతర్జాతీయ , కేసర్

⑤ పుణే, పాట్నా, కెలికట్, తిరుచునాపల్లి, మధురై, కోయింబత్తూర్ లలో కూడా అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయాలున్నాయి.

విమాన పరిశ్రమ

1. 1940లో HAL - Hindusthan Aeronautics Ltd, బెంగళూరులో స్థాపించబడింది. (ప్రారంభంలో HAL అనగా Hindusthan Aircrafts Ltd.)

2. దీనికి సంబంధించిన కేంద్రం Hyd.లో కూడా ఉంది. ఇక్కడ MIG విమానాలకు సంబంధించిన ఎలక్ట్రికల్ పరికరాలు తయారు చేస్తారు.

3. బెంగళూరులో అన్ని ప్రాంతాలలో తయారు చేసిన పరికరాలను Assemble చేస్తారు.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com